

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta. 1866

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conferențele învățătoresți.

A sosit iarăși timpul adunării lor de învățători. Seria conferențelor învățătoresți, în cele 34 de protopopiate ale arhidiecezei noastre, s'a început în zilele acestea, și ea se va continua încă timp de vre-o patru săptămâni.

Conferențele anului acestuia sunt de o însemnătate mai mare decât obișnuitele conferențe de până acum, cari aveau un program foarte variat, se va discuta o singură chestiune: educația religioasă în școlile noastre primare. Cel puțin trei din cele patru ședințe ale conferențelor vor fi ocupate exclusiv de discuțiile relative la acest obiect devenit tot mai însemnat și mai actual în viața noastră bisericească-națională. Și în sfârșit, discuțiile acestea se vor face în legătură cu noul Plan de învățământ, edat în săptămânile din urmă, plan a cărui parte relativă la Religione va trebui să o studieze încă înainte de conferențe până în amănunte fiecare învățător, spre a putea discuta în deplină cunoștință de cauză.

Puse pe aceste baze, conferențele anului acestuia voesc să adâncească cât se poate de bine problema religioasă lăsată în grija școlii noastre confesionale. Felul după care vor decurge discuțiile în jurul acestei chestiuni, va fi barometrul după care se va judeca interesul religios al învățătorilor noștri confesionali și al catihetilor noștri. El ne va da o iconă fidelă

despre adâncimea sau superficialitatea credinței noastre religioase și despre viitorul culturii noastre morale, pe care mulți îl văd foarte întunecat. Considerând, că chestiunea religioasă nu se va mai pune la ordinea zilei în conferențele învățătoresți încă foarte multă vreme, — căci în conferențele anilor viitori se vor pune, consecutiv, în discuție celelalte obiecte de învățământ, — atât participării consistoriale, cât și toți comisarii la conferențe au datoria de a se ocupa de ea cu toată serioșitatea pe care o reclamă caracterul religios-confesional al școlilor noastre și importanța problemei în întreaga lume cultă.

Despre modul în care au să decurgă conferențele, vorbeste amănunțit circulara consistorială nr. 1846/1911, publicată și în nr. 63 al ziarului nostru.

Chestiunea principală la discuțiile în jurul lucrărilor celor opt proponenti, nu e stabilirea valorii acestor lucrări, nici aducerea, oicând, în toate amănunțele Planului de învățământ relativ la Religie. Și prin aceea se deosebesc conferențele de acum, că ele trebuie să fie niște cursuri metodice, în cari să se lucreze cu îngrijire minuțioasă la toate părțile chestiunii puse la ordinea zilei. Numai după ce s'a exhaustat din toate punctele de vedere o parte a materialului, se poate trece la o altă parte, așa ca la sfârșitul conferențelor fiecare învățător să fie pe deplin orientat asupra întregului „Învățământ religios”.

Un moment însemnat care nu e permis să se peardă din vedere în cursul discuțiilor, e raportul dintre învățământul religios și educația religioasă. Remarcăm acest moment din motivul, că la noi pare a se confunda aceste două noțiuni, cari sunt totuși atât de deosebite. La noi adesea se crede, că școlile școlii e să împărtășească elevilor un

învățământ religios sistematic, și se uită că acest învățământ e un simplu mijloc pentru educația religioasă. Religia n'o învățăm pentru că o știm, ci pentru că o simțim.

În deosebire dintre Religie și dintre celelalte obiecte de învățământ. Chestiunea care va trebui discutată va fi deci: ce trebuie să facem și cum trebuie să propunem Religia, pentru ca să stărnim în elevi sentimente și conviețiri religioase; care trebuie să fie grija noastră pentru a putea produce în elevi religiozitate activă? Care trebuie să fie atitudinea învățătorului și a catihetului față de marea problemă a elizării raporturilor noastre de viață prin Religie și cum trebuie să ne purtăm de-a cădea, chiar cu ajutorul învățământului religios greșit aplicat, în mrejele utilitarismului care ne coplesce viața noastră publică și care e atât de puțin concordabil, atât cu doctrina creștină, cât și cu principiile pedagogice? Cum se face ca să turnăm în copiii noștri duh de viață făcător, omorând litera cărții?

Materialul de învățământ religios e fixat în Planul de învățământ, în privința alegerii lui nu va mai fi de spus mult în conferențe. Cel mult vor trebui scoase în relief deosebiri dintre materialul din Planul cel nou și dintre cele dela 1909 și 1903, spre a face evident progresul pe care l-a făcut cel dintâi. Cu atât mai mult va trebui insistat asupra valorii lui educative și asupra modului lui de propunere, tot astfel și asupra celorlalte mijloace de educație religioasă, despre cari vor avea să vorbească cei din urmă doi proponenti și cu privire la cari Consistorul a luat în anul din urmă mai multe măsuri, cari vor trebui aprofundate cu acest prilej.

Prin punerea în ordine a zilei a educației religioase în toate conferențele învățătoresți din arhidieceză, această chestiune atât de ac-

tuală și atât de importantă pentru viața noastră națională poate găsi o soluțiune norocoasă, dacă atât învățătorii, cât și preoții noștri vor voi să fie la înălțimea chemării lor. De o vreme încoace se accentuează din multe părți tot mai mult, că educația religioasă, atât a poporului, cât și a clasei noastre culte, e în decadență. E rândul celor doi factori, prin cari trăește biserica noastră, să dovedească, că sunt de indiferentismul cras și ireligiozitatea, care se manifestă mai ales la intelectualii noștri, precum și sectele religioase cari cuceresc teren pe sate.

Sfințirea bisericii din Săcel.

— Raport special. —

În atmosfera liniștită a vieții dela sate ni se prezintă ca o adevărată înălțare sufletească momentul, când conducătorii naturali ai poporului vin în mijlocul lui, spre a se bucura împreună cu el la săvârșirea unor fapte bune și plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Un astfel de moment sărbătoros ni-a oferit ziua de Duminecă (18 Sept. st. v.), când I. P. S. Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mășianu, însoțit de P. C. S. dnul arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, de domniile asorilor consistoriale: Nicolae Ivan, Mateiu Voileanu, Lazăr Triteanu, protoprietarul Dr. Ioan Szoira, asesorul Demetriu Câmpăian, a săvârșit actul sfințirii bisericii din nou zidite din Săcel, tractul Săliștii.

Des de dimineață alergau păcuri credincioșii din comunele învecinate spre a participa la acest act sărbătoros. Puteai observa între credincioșii, cari se străduiau a fi de față la această sărbătoare, mulți îngreunați de povara anilor și albiți de iarna vieții, fericiți însă că și de astădată se pot împărtăși de binecuvântarea bunului stăpân.

Deja la intrare în comună aveai impresia, că se face pregătirea de sărbătoare. Strădele măturate frumos și curate, iar dela casa parohului până la biserică se vede laturile drumului și irări de mesteacăn verzi împodobite strada. Pe jos era presărată iarba verde. La capătul comunei, peste drumul țării, se ridica falnic o poartă triumfală din verdețuri cu inscripția: „Întru mulți ani, stăpâne!”

multeori pe lângă vorbele urâte de ceartă se plătgește amar. Cele mai dese certuri, pe lângă cele amintite erau foarte ușor s'ar putea dalătura — vin apoi din pricina, că părinții până trăiesc nu-și orânduiesc avuții, nu-și împart averea între copii, nu-și fac așa-numit testamentul, prin care să-și spună lămurit, după oum cere legea, voința cea de pe urmă, — o lasă totul în voia întâmplării, care judece ceartă peste ceartă, judecând, peste judecătă, până de multeori ocheltele se ridică deasupra moștenirii.

Așa de pildă, abia a închis tata sau mama ochii, ba de multeori nici nu ajuns în sânul rece al pământului, să fie îngropați, și cei rămași, copiii sau rudeniile de aproape, moștenitorii, diatre cari de multeori unul sau altul până sunt părinții sau vre-unul din neamuri bolnavi nici nu merg să-l vadă, o și încep la planuri, la împărțea, o și grădina din capul satului e a mea, locul din mărăjdie al meu, cel din răzi al meu, vicia e a mea, locul de curte de lângă școala e al meu — etc.

Neînțelegerea și judecata e gata. Cutare și outare în zori de ziună punându-și traista după cap apucă drumul orașului, drumul judecătii, ca ea să împărțeașcă. „Măcar să știu că nu-mi rămâne nimio, oă mânc tot cu judecata și tot nu mă învoesc cum vreau ceialaltii”. Vrejbă, neînțelegerea, desbinarea între văduva mamă

FOIȘOARĂ.

Omagiu

cu prilejul jubileului de 100 ani al seminarului „Andreian”.

Așezământ clădit măiestru,
De neclintită trândărie,
Ți-au zămislit îndemnuri sfinte
Neprihănită-ți temelie.
La vâna ta a ars pururea
Lumina flacării curate
Poporului robii de veacuri,
In suferințe și păcate.

S'au năpustit atâtea patimi
In graba vremului fugare,
Asupra neamului slugarnic,
Cu gând vicelan de distrămăre.
Și-au altoit în noi otrăvă
Porniri ascunse și dulcege,
Să sfarme 'n suflete credința
Și cinstea pentru sfânta lege.

Dar mugurii nădejzii calde
La sinul tău au înviat,
Zăvorul negrelor păcate

Povața ta l-a sfărâmat.
Pornirile trezirii noastre
De-nfiriparea ta-s legate;
Ni-ai dat apostoli, ce sdrobiră
Pecetea vrerii ferecate.

Un neam întreg a supt din tine
Ne-nfrântă sete de viață,
Și-a învățat țaria crucii,
Și sfânta jugului povață.
Și tu ne-ai picurat în suflet
A cărții largă-nțelepciune,
Statornicia 'n sfânta lege,
Și pilda vremilor străbune.

Ci azi când îți plinești cu cinste
Văleatul vremii de un veac,
Venii și noi, ostați crucii
Unui popor trudați, sărac,
Și-nfiorați de înțelesul
Povețelor luminii tale,
Îți preamărim statornicia
In psalmi, în strune și chimvale.

La Domnul ne purcede 'n rugă
Smerit al sufletului rost,
Ca nehotarnica lui milă
Să-ți fie scut și adăpost.

Cuvântul tău de-apururi fie
Apostolia desrobirii,
Ca-ntrânsul neamul să-și închege
Țaria legii și a iubirii.

Dr. Seb. Stanca.

Buna înțelegere și încunjurarea proceselor.

Conferență pentru popor. Ținută cu prilejul adunării generale a despărțăm. V. Săliște în comuna Armenii de preotul Ioan Popa.

(Urmare.)

Străbătând cu ochii cerc tător viața dela sate, putem vedea că avem și sate cam puține, în cari stăpânind duhul păcei și al bune înțelegeri între conducători și popor, se stărae întru cele bune, se muncete pe toate căile ducătoare la lumină și la bunăstare. Cele mai multe însă, cu toate că de mult s'a făcut ziua, ba soarele a trecut chiar și de amezzi, nu sunt rezite din somn lin, dar păgubitor al trândăviei și nepăsării!

Și dacă între conducători, între fruntași se naște neînțelegere din lucruri de nimica, cu cât mai ușor se naște ea între oamenii de rând? Știm, oă o parte mare din certuri și judecări la sate vine din petima lăcomiei, de a lua o buoață de loc, o coasă de fân dela vecinul, care de

Aici se face primirea la intrarea în comună a înaltului oaspe. Un banderiu de călăreți întimpină pe I. P. S. Sa la intrarea în hotarul Săcelului. Conducătorul banderului, vice-notarul N. Bucșa, prin o alocuțiune scurtă tâlmăcește bucuria tinerimii, când poate binevența pe înaltul oaspe și se poate împărtași de binecuvântarea arhierescă. I. P. S. Sa mulțamește tineretului pentru această plăcută surprindere și împărtașindu-i binecuvântarea arhierescă, banderul însoțind întreaga suită aleargă galopând spre comună.

La intrarea în comună mulțime de popor din loc și jar, copii de școală postăți în ordine, preoții, învățătorii și notarii din întreg cercul, în frunte cu șeful tractului protopresbiteral Dr. Ioan Lupăș și șeful administrativ prim-pretorul Petru Dragits, așteptau sosirea Excel. Sale. Un soare cald plutește pe bolta cerească și prin măreția lui ridică sfîntenia momentului.

Ivirea sprintenilor călăreți însoțitori ne vestesc, că cei așteptați se apropie. Semeții telegari de rassa Orloff ai trăsorii dinainte pășesc mai rar, iar Excel. Sa împreună cu întreaga suită sunt întâmpinați cu puterice „să trăiască!”

Cu toții își descoper capetele și o liniște profundă se face. Excelența Sa se poartă din trăsură, iar protopresbiterul Ioan Lupăș prin cuvinte alese îl binevențează în numele preoțimii și învățătorimii tractuale, dorindu-i sănătate și tărie pentru binele bisericii. Prim-pretorul Petru Dragits îl salută în numele direcțiilor administrative, tâlmăcind bucuria și fericierea, care o simt totdeauna, când pot saluta pe I. P. S. Sa în mijlocul lor, dorite de asemenea multe zile senine I. P. S. Sale.

I. P. S. Sa răspunde ambilor vorbitori, mulțămindu-le pentru cuvintele adresate și pentru această primire impunătoare. Laudă hărnicia ambilor șefi, cari fideli trecutul prin împreună și înțeleaptă lucrare ridică nimbul și vaza acestui tînut. Paternice urale de „să trăiască!” la adresa șefilor înconună vorbirea Excel. Sale, care urcând din nou trăsura descinde la casa parohului Aron Flucăș.

După o scurtă pauză preoțimea se întrunește la biserică. cea nouă, de unde îmbrăcați cu toții în ornate preoțești, — după ce se îndeplinește slujba sfîntirii apei prin asesorul cons. Lazar Triteap, protopresbiterii Dr. Ioan Stroia, Dr. Ioan Lupăș și parohul I. Oțoiu, pleacă însoțiți de popor numărös în frunte cu prapoii după arhierul pontificant. Împreună cu arhierul conductul tot mai numărös se întoarce iarăși la biserică.

Înainte uși bisericii dănd cel mai mare binecuvântarea și cetind rugăciunea de sfîntire a lăcașului dumnezeu, se face încunjurarea de 3 ori a acesteia și se stropeste cu apă sfîntită. După încunjurare se face intrarea în biserică, ungerea interiorului de către arhier, iar la urmă se începe serviciul divin, la care au oficiat: Preacuvioșia Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, asessorii: Nicolae Ivan, Mateia Voileanu, Lazar Triteanu, protopresbiterii Dr. Ioan Stroia, Dr. Ioan Lupăș, parohul Ioan Manta sep. împreună cu numărösii preoți din tract, iar ca diaconi au servit asesorul Demetriu Câmpăan și Aurel Reu, acest din urmă hirotonit de paroh în decursul serviciului divin.

Răspunsurile liturgice le-a executat corect corul teologilor din Sibiu, sub conducerea clericului N. Ignaton.

și copiii rămași își pune temelii tot mai largi.

De aci înainte nu se mai uită unul la altul; și priocina e, că bătrânul tată n'a spus până a fost în viață, că cărua ce parte, care loc i se cuvine.

Și astfel se desfășoară povestea tristă a neînțelegerii pe toate oăile. Și bine să se știe, că într-o ceartă pe lângă cei împriocinați se mai alătură și alții. Cutare e neam, e prieten, e fir. Cum să nu se supere și el dacă de pildă fratele, nepotul, vărul, nașul are ceva cu un altul? S'ar putea ca el să stea nepăsător, să nu ție cu neamul, de are dreptate sau de nu are?... și astfel se împarte bietul sat în câte și mai câte partide. Și într'un astfel de sat să nu ne mirăm de loc că-i sărăcie mare, că nu se poate da înainte. Cum să se și poată, când atâtea și atâtea neînțelegeri, dușmăni și judecăți otrăvesc sufletele locuitorilor?

Prin judecăți oamenii caută să-și recâștige numele cel bun, cinstea, averea, dreptul propriu, — caută dreptatea. Mai de multeori însă acestea se plătesc cu pierdere de timp, zile nelucrate, bani cheltuiți cu grămada, ba avem atâtea cazuri, în cari câștigul nu acopere cheltuielile, de trebuie să le plătim cu bani de ai noștri. De atâtea și de atâteaori se constată adevărul netăgăduit al sfatului vechiu „Mai bine o învoială strămbă, decât o judecată dreaptă!”

La finea serviciului divin rostește I. P. S. Sa o cuvîntare plină de învățături și povețe scoase din viața de toate zilele. Arată cum puterea și farmecul oredinii în Dumnezeu cel adevărat a putut încheia omenimea de atâtea sute ani, și cum a căutat aceasta a da expresiune sentimentelor sale de venerațiune și gratitudine celui Atotputernic prin înălțare de altare sfînte. Și de astădată — zice I. P. S. Sa — închinăm îngrîjirii Sale un lăces sfânt, de toată frumseța.

Schiteză pe înțelesul tuturor rolul important al bisericii pentru viața noastră spirituală, arătând că până când cei mai mari binefăcători ai noștri, mamele noastre, cari ne-au născut ne povățuesc numai până la un timp oare care al vieții, până atunci maica noastră biserică ne însoțește nu numai aici pe pămînt, ci prin rugăciunile ei alină suferințele noastre și dincolo de mormânt.

Nimerit zogrăvește scopul vieții noastre pe pămînt prin următoarea asemănare: Omul are 3 prietini în viață: banii, rudeniile și faptele cele bune. Bani sunt cei mai necredincioși, rudeniile ne însoțesc până la marginea mormântului, faptele cele bune însă ne însoțesc și după moarte și ele ne păstrează cu sfîntenie pomenirea.

În firul vorbirii amintește și pe acei marinoși dăruitori, cari prin obolul lor au ajutat mai mult zidirea acestui lăces sfânt, între cari cei mai generoși au fost frații *Glîgor și Ioan Dancu*, cari din agonizanta lor și a părinților lor au dăruit pentru zidire 20.000 cor. (cel dintâi 13.000 cor., al doilea 7000 cor.) și cari prin această faptă s'au făcut cei mai mari ctitori și binefăcători ai bisericii din Săcel.

A urmat apoi stropirea poporului cu apă sfîntită și împărtașirea lui cu ansoară.

Deși timpul înaintase, Excelența Sa înfruntând oboselele trupezii, cetește la mormintele unor familii frunțose militvele de deslegare, de asemenea cercetează locuințele lor, ear pe urmă întorcându-se la casa parohului, primește corporațiunile bisericești și politice din tract precum și comitetul parohial din Săliște. Atât din o parte cât și din altă se asigură Excel. Sa de devotamentul și alipirea oredinioșilor din acest tract, cari au privit în arhierul lor totdeauna pe căpetenia bisericii, chemate a povățui turma lui Dzeu la pășunea adevărului.

La orele 2 1/2 d. s. s'au început banquetul în sala școlii, la care au participat peste 80 persoane.

Toastul prim s'au ridicat de I. P. S. Sa, în sănătatea Majestății Sale Monarhului, care a sancționat Statutul nostru organic.

Toastul a fost acoperit de furtunoase aolamări.

Protopresbiterul Dr. Ioan Lupăș închină în îndelunga sănătate a Excelenței Sale. Ilustritatea Sa vicarul arhiepiscopesc toastează pentru binefăcătorii bisericii din Săcel și pentru popor, Dr. Nicolae Comșa pentru sfîntnicii Excel. Sale pentru arhimandritul Dr. Il. Pușcariu și pentru asessorii consistoriali, asesorul N. Ivan pentru șeful administrativ Petru Dragits, accentuând activitatea atît de mănoasă a acestuia pentru binele comunelor din cerc, precum și curățenia simțimentelor lui de român, pe cari totdeauna cu demnitate le-a dovedit. Primpretorul adănc emoționat mărturisește, că totdeauna a căutat a da sprîjin bisericii și școlii, crezînd că numai astfel își

Se amintesc o pildă: „Trăiau odată doi frați, cari moșteniseră dela tata lor o turmă de oi. Dar în loc să trăiască în pace, ei se certau mereu, căci aveau o fire pornită spre vecinică gâlcesăv. Nu se înțelegeau la nimio și de multeori se băteau pentru lucruri, cari nu erau vrednice nici să fie spuse. Până la o vreme au dus o cum au dus-o, dar în sfîrșit nu s'au mai învoit de loc. Unul voia să ducă turma la dreapta, altul la stînga. Au ajuns la împărțirea turmei. O oăie mie, una ție. Dar numărul oilor fiind fără soț, cearta s'a pornit din nou, pentru oăia din urmă. Unul dintre ei cerea s'o taie numai decât și să împartă carnea, celalalt stăruia să n'o taie până ce va fi lăna pe ea bună de tuns și se împartă dintâi lăna.

— „Bine, zise cel dintâi, să n'o tăiem. Dar eu vreau să tundem oăia chiar astăzi, căci vreau să-mi fac sfori pentru opinoi.

— „Ba, să mă ierți, răspunse celalalt. Cine Dumnezeu tunde oăile de pe acum! S'asteptăm cu tunsul până la vremea lui.

— „Ce-mi pa-ă mie când tund alții oăile! Eu tund oăia mea când îmi place mie!

— „Oăia ta? Parcă e și oăia mea, și oăia mea o tund când îmi place mie, nu când le place altora.

îndeplinește conștientios și cinstit chemarea sa de dirigător. Dorește ca simțiminte curate să stăpânească pe conducătorii bisericești și școlii din Săcel. Asesorul Mateiu Voileanu închină în sănătatea preoțimii și învățătorimii tractuale, protopresbiterul Dr. Ioan Stroia pentru parohul Aron Flucăș și familia Dancu, principalii contribuitori la zidirea bisericii cari prin această dănie frumoasă ni-au dat o dovadă despre vechea virtute a românilor. Parohul Aron Flucăș pentru protopresbiterii Dr. Ioan St o'a și Dr. Ioan Lupăș, cari îmbărbătînd și sfătînd au contribuit mult la realizarea zidirii bisericii. Parohul Ioan Oțoiu vorbește pentru notarul Valeriu Pop, care deși de altă confes une a căutat prin organele comunei politice a da tot sprîjinul stăt în decursul lucrărilor, cât și acum la aranjarea serbării de sfîntire.

Notarul Valeriu Pop mărturisește, că s'ar fi simțit nemângîiat în suflet, dacă nu ar fi dat sprîjinul cerut; doște ca spiritul creștinesc și de adevărată morală să stăpânească pe toți, și atunci lucruri mari se pot săvârși.

La orele 5 p. m. Excelența Sa mulțămind încă odată pentru frumoasa primire, ce i sa făcut, masa se ridică.

Pentru seară programul serbărilor: anunța concertul teologilor și al corului mixt din Săcel. Îndeosebi cel din urmă a fost o plăcută surprindere pentru toți; căci deși de puțină vreme înființat, prin stăruința membrilor săi a obținut rezultate deplin mulțămitoare. Laudă se cuvine învățătorul George Mha, însuflețitului conducător al corului.

Începutul producțiunii se face prin piesa „Doinitorii români”, executată de corul teologilor, Corurile s'au achitat peste așteptare de rolurile lor.

După concert a urmat dans. În pauză o ceată de feciori chipeși, conduși de vice-notarul Bucșa, își fac intrarea în sală spre a ne delecta cu jocurile naționale, „Călușerul”, „Bătuta”.

Astfel s'a serbat sfîntirea bisericii din Săcel. Actul acesta a săpat urme adânci în inimile credincioșilor, cari o evlavie își vor aduce aminte multă vreme de bucuria și fericierea, de care s'au împărtașit.

Ioan Oțoiu
paroh.

Încă o serbare în Seminarul „Andreian”.

Sub impresia serbărilor jubilaro ale seminarului nostru, elevii din Secțiunea teologică, n'au scăpat ocaziunea binevenită de a-și aduce aminte de acei mari descăli ai vremii, cari au pregătit oalea spre o cultivare și înaintare de care ne bucurăm azi și să dedice, — cu toate că societatea de lectură nu s'a const tuit încă — o sfîntă, memoriei marelui român și „dascăl” al timpului său, nemuritorului *George Lazar*.

Ca conferențiar al acestei ședințe s'a anunțat clericul *Ioan Sandu*, pentru seara de 16 Septembrie v. o.

Plini de însuflețire ne-am adunat dornici de a auzi amănunte din viața acestui aposto!, care tot timpul liber și l-a consacrat pentru a pregăti generațiunile tinere spre o oale adevărată și sigură a înaintării.

Satisfăcuți am rămas, văzînd cu cătă profunditate, conferențiarul a studiat vi-

ata lui *George Lazar* și cu căte măestrie a știut să ne-o predee. Iată căteva pasagii din conferență:

„Acum când sărbăm jubileul de 100 de ani dela înființarea Seminarului nostru, școala noastră superioară cea mai veche, se cuvine să ne aducem aminte de acele, care mai întai a aruncat sămînța curată a învățăturii, în sufletul feciorilor de țărani, cari veneau să se facă preoți; să ne aducem aminte cu pietate de el, ca de un apostol care strigă mulțimii să se deștepte, și se deșteaptă.

De aceea amintirea lui ne este sfîntă și mormîntul lui atît de scump.

Căci pentru întaiă dată un dascăl învățat, trecut prin școli străine, sădește în sufletul feciorilor de țărani, dragostea pentru neamul nostru împovărat și năcăjit, pentru întaiă dată trezește în inima lor de iobagi, sîrțul pentru trecutul nostru plin de durere și de umilință.

Aceștia vor fi sorbit cuvînt de cuvînt; căci vorbele lui *Lazar* erau vorbe vii, ieșau din adăncul cel mai intim al inimii și se îndreptau spre inimă. Plini de admirație și cu venerațiune se vor fi uitat acești soli întăzșiți ai satelor noastre la omul acesta învățat și-și închipuiau că o un apostol trimis anume pentru neamul nostru.

Certat însă de arhierul Moga, pentru vorbele rostite mulțimii, *Lazar* părăsi Sibiu și plecă, să sămene sarea sămînța Romăismului.

Dincolo de Carpați gemea acelaș popor, în robia intanericului și în jugul sclăviei. Spre ei se îndreaptă apostolul cu pasul sigur și gîndul curat, ca să sdrobească cătușele robiei și „precum Negru Vodă cu spada, deasemenea *Lazar* cu cartea în mână trecu muntele, ca să spună Românilor de sub domnia Fanarioșilor, că erau Români!”

... Și „acest pribeg din țara cu suferințele cele mai multe, făcu o mare minune de prefacere: din varga de pedagog, din cotul de măsurător al moșilor, el făcu toisgul lui Moisi, cu care lovind în sufletele curate ale unui neam bun, făcu să țighească pentru îndestularea atător rînduri de urmași apa de viață”.

... Și cătă vreme vor exista acele brațe asprele țaranului oltean, cari scurmă glia puțin roditoare ou sapa în arșița dogoritoare a soarelui de Cuptor din zori până'n noapte, ca să aibă de unde să țină greul pe umeri, cătă vreme vor exista acele brațe ale oltenoii, cari frîng cănepa toamna cu gîndul dus departe la bărbatul în cătănie, ca să apere țara de dușmani, și cătă vreme valurile turburi ale Oltului bătrîn se vor rostogoli ostentive pe pămîntul scump al Ardealului, duhul lui *Lazar* va pluti asupra noastră, va pluti ca un nor de lumină, în întunerecul în care zic satele noastre, mîndrele sate ale lui Negru Vodă dela poalele frumoase ale Carpaților!..—

Și dacă societatea de lectură ar fi fost constituită, am fi putut prin o bună pregătire să consacram memoriei acestui mare bărbat o ședință cu mai multe și variate puncte. Ne pare bine însă, că am putut în parte satisface datorinței ce ne incumbă între împrejurările date.

G. Vermeșan
teolog.

— „Atunci eu tund partea mea! Iar tu tundeți partea ta când vrei!

— „Cel ce nu voia s'o tundă s'a împotrivit. Dar pe când lipsia dela stîna, celalalt a tuns jumătate oăie. Când s'au întâlnit seara, s'au luat din nou la ceartă pentru partea tunsă.

— „De ce ai tuns partea din dreapta? Era a ta? M'em învoit eu să tunzi partea asta? Trebuia să ne înțelegem: care parte o vreau eu și care ta!

— „Dar asta n'a fost nimio. A doua zi oăia, împinsă de vînt a căzut într-o prăpastie. S'au coborât după ea și-au găsit-o moartă.

— „Tu ești de vînt, că ai tuns oăia! Uite-o a înghețat de frig, că ai tuns-o prea de vreme.

— „Ba tu ești de vînt, că n'ai tuns-o! I s'a încurcat vîntul în lăna și a luat o cu el! Dacă era tunsă, nu o ducea vîntul!”

— „Ba atunci ar fi dus-o mai lesne, c'ar fi fost mai ușoară! Dar tu ești de vînt, că de-ar fi fost netunsă, ar fi stat mai cumpănită în fața vîntului. Așa, a luat-o vîntul că era mai ușoară pe partea ta cea netunsă. Nu vezi, că pe partea asta a și căzut pe pămînt?”

Altă bătaie. În sfîrșit au ajuns la judecată și s'au părăt cu mare sgomot de guri. O, o! strigară judecătorii, ce caz

interesant! Și începură judecătorii și adevostii să răsfloască prin cățile lor și văzînd ce sou de oameni sunt acești frați, au tot răsfloit și-au îndelungat procesul un an și doi, până ce frații au rămas fără oi și fără lăna!” (G. Coșbuc, Alb. anul X. nr. 10 pag. 253—54).

Am adus ca pildă povăța unui om dintre cei mai luminați, dintre cei mai iscusiti în înțelepciunea învățăturilor, dintre cei mai dornici de o deșteptare și înaintare curată a poporului, precum de o vindecare și o curățire a slăbiciunilor ce-l stăpănesc și cari atît de mult îl împedecă în săvârșirea lucrurilor bune. Am amintit-o voină a arăta, cu cătă ușurință și nesocoteală, pentru lucruri de nimio, sunt gata oamenii noștri, conduși de ambiții sterpe, să înceapă judecarea.

Judecătorilor, dupăcum am văzut din pildă, de asemenea nu le cade bine, ca oamenii să se joace cu judecata: și în astfel de cazuri ca să-i învețe minte și să-i facă să nu mai alege cu toate fleacurile și mărunțiturile la judecată, știu ce să facă, știu cum să întoarne paragrafi legii până să le mănăncă totul, ca nici să nu mai aibă pentru ce se certe. Sunt pe deplin convins, că astfel de întâmplări ar putea povesti oamenii din fiecare sat

(Va urma).

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convocare se convoacă pe Marți în 18/31 Octombrie cu următorul program:

1. La 8 ore dimineață celebrarea sfintei liturghii cu chemarea duhului sfânt, preoții Ioan Vătășan, George Branea și Irimie Lădoșan. Predică rostită de preotul Teodor Muica.

2. Deschiderea conferinței în școala confesională și constituirea biroului.

3. Constatarea celor prezenți și discuție asupra serviciului divin și asupra predicii.

4. Conservări critice asupra temei: „Despre conviețuirea necleștă și măsurile, ce sunt a se lua în scopul delatării lor”, de parohul Alecsandru Oltean.

5. Tema: „Despre patima beției și mijloacele de delatatorie”, elaborată de parohul Petru Popa.

6. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale Nr. 13935 B./910 referitoare la concluziile conferinței din anul trecut.

7. Deliberare asupra celor mandate prin circulariile Nr. 1782 Bis. și 3020 Bis/1911.

8. Raportul fiecărui preot, din care să fie evident că „Cum a îndeplinit cele 12 puncte din „Sfaturile arhieresti”, conform circulariului Nr. 6656 B.s. a. o.

9. Proiectul despre organizarea preoților în „grupuri religioase”, prezentat de către parohul Pavel Socu.

10. Alegerea comisiei pentru a pregăti programul viitor.

11. Vizitarea arhivei parohiale.

12. Închiderea conferinței.

Marș-Oșorhei, 21 Septembrie 1911.

Stefan Russu
protopresb.

Convocare.

Prin aceasta convocare Onor. preoțime din tractul Bistrița la conferință anuală, ce se va ține la Bistrița la 27 Octombrie r. c. st. v. în Bistrița cu următoarea ordine de zi:

1. La 8 1/2 ore dim. chemarea duhului sfânt.

2. La 9 ore deschiderea conferinței, constatarea celor prezenți și constituirea.

3. Comunicarea rezoluțiilor consistoriale asupra concluziilor din conferința trecută; comunicarea mai multor circulare consistoriale normative.

4. Raportul general asupra activității preoțimeii dela ultima conferință, întocmit de Iul. Suceava și C. Șoneriu pe baza raportelor speciale, ce au a la înainta preoților până cel mult 10 zile înainte de conferință oficiului protopresb.

Discuție asupra acestui raport.

5. Tema designată de Prea Ven. Consistor: Cum a îndeplinit preoțimea tractuală cele 12 puncte sau unele din acele, cuprinse în pastorala „Sfaturi arhieresti”, de dno 29 Ianie 1909 Nr. 7983 împărțită cu Nr. 453/f. pp. ex. 1909. — Va raporta fiecare paroh în scris.

6. Discuțiune asupra întrebării: Care pot să fie cauzele, ce mersul administrației bisericești și oficiul pastoral se mișcă încă atât de greoi? Va refera în pozițiuni Elșea Dan.

7. Formarea grupurilor religioase prevăzute în § 16 al Instrucțiunii pentru conferințele preoțesti.

Bistrița, 19 Septembrie 1911.

Greg. Fletosu
protopresb.

Convocare.

Prin aceasta convocare conferința preoțescă a tractului Geoagiu pe ziua de Joi, 20 Octombrie (2 Nov.) a. o. în biserica din Geoagiu-suseni, cu următorul

Program:

1. La 8 ore dimineață participare în corpore la serviciul divin cu chemarea Duhului sf. Vor servi preoții Vesile Pășcău, Romul Mermezean și Ștefan Dunca. Va predica Ioan D. Andrei.

2. Deschiderea și constituirea conferinței.

3. Scurte observări asupra serviciului divin și a predicii.

4. Temă din viața pastorală, de Ioan Iancu.

5. Prezentarea unor rezoluțiuni și circulare consistoriale și decideri în unele cauze.

6. „Casuri excepționale în viața pastorală”, de Nicolae Todea.

7. Inducători cu privire la compunerea protocolului, raportelor, datelor statistice și altor acte scripturistice,

8. Dare de seamă asupra broșurii de Hanzu: „Taina pocăinții”, — de R. Mermezean.

9. Propuneri.

10. Dispoziții pentru verificarea protocolului.

Geoagiu, 23 Septembrie 1911.

Ioan Popovici
protopop.

AMVONUL.

Predică,

rostită în biserica din Ghelariu (tracul Hunedoara) la 2 Iulie n. cu ocazia slujgii în sobor,

de George Rain, preot.

„De n'as fi venit și n'as fi grăit lor, păcat n'ar avea, iar acum răspuns nu au pentru păcatul lor”. (Ioan cap. 15, v. 22.)

Iubiți asultători! Iubii Dzeu a înzestrat omenimea cu fel și fel de bogății trupești și sufletești, de cari folosindu-se înțelepțește, să poată înainta și să poată fi fericiți. Dintre aceste bogății sau daruri Dzești, cari împodobesc sufletul, cele mai de căpetenie sunt dragostea și dăruirea. Dragostea, din care se naște și implinirea dăruirilor de tot soiul față de Dzeu și față de semenii noștri, este podoba tuturor darurilor primite dela Dzeu, fără de care toate celelalte bunuri trupești și sufletești nu pot aduce nici un folos.

Iată dară, cum la întrebările voastre tăcute, că oare ce poate fi cauza aceasta, că de-o vreme încoace cam des ne cerșețea bunii noștri preoți... vă răspund eu, iubii față de voi. Dragostea nemărginită, ce vă păstrăm, ne silește a ne implui dăruirea mare și sfântă pe care o avem față de mare, ca păstori și părinți sufletești ce vă suntem. Dar pare că vă aud șoptind, că doară „și prin vremile trecute am avut noi preoți, cari tot părinti sufletești ne erau, dar n'am prea avut fericierea de a-i vedea așa des printre noi, ci numai când noi rugam să vină, să ne facă vre-o slujbă oare-care...”

Schimbarea acestor stări de lucruri se naște de acolo, că părinții și moșii voștri, ba până bine de curând și voi cei de azi, ați fost pe deplin sănătoși sufletești.

O știți prea bine, că părinții până copiii sunt pe deplin sănătoși, nu prea umblă în călcăiul lor pentru a le supraveghea tot pașul, toată mișcarea. Se îngrijesc de hrana și îmbrăcămintea lor, în colo îi lasă în libera lor voie, bucurându-se și desfătându-se de dezvoltarea lor.

Dar îndată ce bagă de seamă, că unul sau altul dintre iubiții lor se bolnăvește, iubitorul tată și născăzita mamă nu încetează a priveghea la patul celui bolnav, urmărindu-i toată mișcarea, supraveghindu-i toată abuciumarea, rugând necontentit pe „doctorul sufletelor”, ca să facă sănătos pe cel, după care li se topește în nima părintească.

Ba chiar și după ce s'a însăntășat puțin, încă tot caută necontentit la tot pașul bolnavului, ca nu cumva să picie din nou în boală.

Tot asemenea stă lucrul, iubiților, și cu noi preoți, cari vă suntem părinți și încă părinți sufletești! Deci dacă părinții unor copii sunt veseli, când aceia sunt frumosi și sănătoși, și din contră sunt rupți de teamă și durere, când îi văd bolnăviți și gâlfezi, cu cât mai mult sunt cuprinși de aceste simțăminte, iubiților, acei părinți cari pe lângă trupuri grijese în măsură și mai mare de sănătatea sufletelor? Dacă e scumpă sănătatea trupului, oare fie ea ori cât bună, deplină și îndelungată, totuși odată are să se gate, lăsând trupul pradă durerilor morții, cu cât mai scumpă și mai prețioasă trebuie să fie sănătatea sufletului care nu moare în veci, ci după cum îi va fi fost grijăuit acea sănătate până când a fost sălășăuit în trup, adecă până când a viețuit în această lume, așa are să rămână în vecii vecilor!

E învederat deci, că grija preoților, a părinților voștri sufletești, este cu mult mai mare și mai grea pentru fiii lor sufletești; de care ce accesă îngrijire se resimte și în cer, nu numai pe pământ. Și dacă nu ați prea văzut voi până bine de curând adunați așa des și atâția părinți sufletești în mijlocul vostru, ca să vă îndemne cum să vă păziți de multe suletească și ispite aducătoare de moarte suletească, este, că nu s'au ivit boale stricicioase prin știrile voastre. Și carăși, dacă acum de o vreme încoace vă cercetăm mai des și mai mulți — o mărturisesc cu adâncă întristare — se explică prin faptul, că unii dintre voi au început a se îmbolnăvi de unele boale sufletești, ca și dacă ar rămânea nelecuite cu leacurile vindecătoare ale deșteptării, v'ar duce la groznică moarte atât vremelnică, cât și veșnică.

Și acum, după ce cred, că ați înțeles rostul venirii noastre aici, în mijlo-

cul vostru, după ce pricepeți că o boală greă, un păcat de moarte, a început a-și întinde înfricoșatul laț prin știrile voastre, — vă rog să fiți cu băgare de seamă și să sfătuiți leacurile binefăcătoare, adecă sfaturile pe povețele ce vi le întindem din inimă părintească și cu durere de soartă voastră ca adevărații noștri fii sufletești!

Iară tu, mare Dumnezeu! care ne-ai îndemnat a veni și astăzi aici în mijlocul acestor credincioși ai Tăi, luminează-mă cu lumina sfântului Tău duh, ca să pot arăta poporului „taina răndueli Tale”. Deschide ușa inimilor acestor credincioși, ca să poată pătrunde în ele sămânța vestitoare a cuvântului Tău aducător de viață. Caută cu îndurare la slăbiounile și neputința mea, și aceea ce nu voi putea eu, facă darul Tău Dzeesu! (Va urma.)

NOUTĂȚI.

Știre personală. Duminecă d. a. la 4 ore au sosit în Sibiu prințul moștenitor Wilhelm de Wied, cu sora sa, prințesa Luiza și soția sa prințesa Sofia, cu suita lor. Au călătorit cu automobilul dela Sinaia, peste Brașov și pe valea Oltului, și au sosit în orașul nostru după o cale de 7 ceasuri. Luni înainte de amiază au vizitat orașul și la orele 11 s'au întors în România prin pasul dela Tarnu roșu. Când a trecut Albeștii Sa, cu suita, prin Avrigh, venind la Sibiu, s'a întâmplat, că al doilea automobil, în care se afla doamna Bengescu, damă de onoare la curtea regală din București, cu ficerole ei, s'a lănat de un stăp și s'a deteriorat puțin. Până i s'a făcut repararea, ilustrii călători, cari erau însoțiți și de domnul Tzigara-Samurcaș, au intrat prin câteva case țărânești din Avrigh, pentru a vedea țesături și cusături, făcute de țărancele noastre.

Sfințirea bisericii. Biserica nouă din comuna Ocilșug-mare, tracul Lupșei va fi sfințită Duminecă, în 9/22 Octombrie c. prin P. C. Sa, Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, cu înalt datar al Escolenței Sale, Înaltprocurătorul domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Meșianu.

Gaz subpământean în Ardeal. Camera de industrie și comerț din Murăș-Oșorhei a înaintat ministrului de finanțe o petiție, în care cere să se facă cercetări nouă pe teritoriul comitatului, în considerarea că din mai multe locuri se anunță urme de gaz subpământean. Ministrul de finanțe a răspuns, că cercetările nouă sunt de prisos, de care în apropierea orașului Murăș-Oșorhei, la M. St.-Georgia și la Ugra, s'au făcut explorările necesare cu un rezultat atât de bun, încât nu numai un oraș, ci toate stabilimentele industriale din comitat vor putea obține gazul necesar în cantitate îndestulătoare.

Însărcinare. Ministrul de culte și instrucțiune publică, conform articolului de lege 30 din 1883, a însărcinat pe dl Kunck Elek, director de studii al cercului de învățământ olujan, să viziteze în anul școlar 1911/12 gimnaziile noastre confesionale din Brașov și Brad, precum și școala reală inferioară gr. or. română din Brașov.

Teatru german. Trupa teatrală de sub direcțiunea dlui Leo Bauer și începe reprezentațiile, în teatru sibiuan, cu z'ua de Sâmbătă, 14 Octombrie n. Stagiunea se deschide cu o comedie, „Vienezele”, de Hermann Bahr.

Pedepsirea unui medic. Un juriu de onoare medical din Berlin a aprobat condamnarea unui medic la o amendă de 300 marne și pierderea dreptului de alege tor la camera medicală pe mai mult timp. Doctorul osândit era învinuit, că în orele sale de consultațiune a sărutat cu forța o fetiță de 15 ani.

Recensământ. Conform recensământului mai nou, în Prusia au fost în 1910, după confesiune: 25 milioane de protestanți, 15 milioane romano-catolici, 400 de mii israeliți și 300 de mii de alte confesiuni. În anii ultimi romano-catolicii s'au sporit, în raport, mai mult decât protestanții.

Onorarul artiștilor. Directorii dela teatrele de varietăți din Londra se ocupă cu ideea de a pune cerșălați pretensiunii exagerate în onorarii ce le fac artiștii din ziua de astăzi. Se știe, că pentru o singură reprezentație un artist câștigă până la 15 mii de coroane. Cel mai mare onorar îl primesc balerinele celebre. Ana Pavlova, dansatoare rusească, încasează în Chicago 40 mii coroane pentru o singură reprezentație.

Aghiotant al ministrului de răboiu. Domnul maior Demetriu Cioban, din statul maior al armatei austro-ungare, a fost numit aghiotant al generalului Aussenberg, nouel ministru de răboiu al monarhiei noastre. Suntem veseli, că un Român a fost chemat se ocupe acest post însemnat.

Pentru masa studenților caat o româncă sub 45 de ani, fără familie, pentru serviciul în bucătărie. Lămuriri la masa studenților. Maria Cosma.

Dela teatru. Reuniunea sodalilor români din Sibiu a dat Duminecă seara o izbită reprezentație în sala teatrului sibiuan. S'a jucat, în scop umanitar, un vodevil în 2 acte, „Doi morți vii”, de V. Alexandri; iar la sfârșit s'au perindat mai multe tablouri vii, însoțite de explicații și artiștii populari. În piesa teatrală, oare de astă dată a fost studiată cu multă îngrijire, diletanții noștri meseriași au arătat că știu să lăude și joacă doamnelor Ana Axente și Victoria Chidu, ai dlor D. Axente, G. Pasov, I. Marcovici și ceilalți. Tablourile vii, descurse din cuprinsul poeziei „Apostolul și Doina”, — cea dintâi de O. Goga, a doua de G. Coșbuc — au prezentat grupe țărânești dintr-o parte, — figurile expresive, în deosebi Doina, — înfățișată de doamna Victoria Bărdăș, — precum și tălmăcirile potrivite dintre culise au făcut ca tablourile să fie și mai bine înțelese și găstuite de un public numeros peste așteptare. Aplauzele desă au fost o recompensă bine meritată pentru toți cei ce au lucrat în folosul procurării darurilor de Crăciun, menite săracilor noștri. Muzica orașului, condusă de dl Nowak, a cântat, între alte, doine și hore naționale. După teatru lumea s'a întrunit la restaurantul Brote, unde a petrecut câteva ore în bună dispoziție.

Catări în locul cailor. Societatea generală de omnibus din Berlin începe să întrebuițeze catării în locul cailor. Catării adecă ajung a vârsta de până la 40 de ani; caili însă abea 18 ani. Nutrețul catării este neasămănat mai simplu. Dobi-toacele acestora sunt cu mult mai puțin expuse boalelor, decât caili.

La fondul de 20 bani pentru cămpărarea unei case cu hală de vânzare pe sarea meseriașilor, al Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Romul Perian, referent consist., 20 bani; I. Crăciun, comersant (Mediaș), 40 bani; Traian Andreica, contabil la „Doina” (Câmpeni), 1 cor.; George Borzes, paroh (Coveș), 50 bani; Gavriil Sbera, sodal faur (Deva), 20 bani; Iuliana Luba, învățătoare (Lugos), 15 bani; Paul Lovesov, căsar penz. (Lugos), 20 bani și Eug. Tordășianu, privat. (Iliă-murășană) 10 bani.

Condamnat. Tribunalul din Nyitra a pertractat zilele acestea afacerea unui capelan slovac, Ștefan Fridrichowsky, din Nagyboosány. Capelanul era acuzat, că la o petrecere în căprielună, unde țigani le cutau cântece ungarești, a strigat vorbele „pfui” și „abtzug”, scuipând cu dispreț și porunc slovacilor să scâne — tribunalul cântec îndăgănos Hei, Săvane! — Tribunalul a condamnat pe capelan la temniță pe opt zile. Condamnatul a apelat sentința tribunalului.

Act de mulțămire. În decursul lunilor de vara, Iulie și August, dl Nicolae Baciu, pictor din Agârbiciu, oomitatul Târnavel, pictor a lucrat în lucrare frontalul bisericii noastre gr.-or. române din Biertan pentru a-l picta din nou. Venim acum și pe calea publicității a aduce tinărului ze los sincere mulțămiri și a-l recomanda celor interesați ca pe un bun și priceput pictor. Biertan, 20 Sept. 1911. În numele poporului credincios: Vasile Isăilă, preot.

Din secretele spiritismului. Vestital psiholog berlinez Dessoir a ținut săptămâna trecută o interesantă conferință în Viena, vorbind despre spiritism din punct de vedere științific. Conferențiarul a zis, că spiritismul are și astfel de taine, pe care știința de astăzi nu le poate explica. Dint'o mie de ședințe spiritistice, cel mult o sută merită a fi cercetate din punct de vedere științific. Medicii, în cele mai multe cazuri, sunt femei isterice, care pot fi ușor influențate. Cel mai vestit mediu este o fată americană, Peipers, care de multe ori e controlată de doctores și numeroși savanți. Doamna Peipers scrie și cetește, ea și când ar fi purtată de o putere misterioasă; are, cum se afirmă, și dansa darul de a chema spiritele răposaților și a le face să vorbească. În toate cazurile acestora, se zice, că nu este vorba de înșelătorie sau de sugestiune.

Nr. 349/1911

(390) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc de curând vacant dela școala comunei bisericesti **Certege** în protopopiatul Câmpenilor se publică concurs nou cu termenul 15 Oct. 1911 st. v. Venitele sunt: 1000 cor. salar, 600 cor. dela cassa bisericești și 400 cor. dela stat, locuință cu grădină.

Cinceniile se vor da după serviciul la aceasta școală și învățătorul e dator a cânta în strană a învăța elevii cântările liturgice și dacă va putea forma cor bisericesc, atunci va primi o remunerație deosebită.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursule cu documentele recerute la subsemnatul oficiu.

Câmpeni, 24 Sept. 1911.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 392/1911.

(395) 1—1

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. din **Livezeni**, protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: salar fundamental 600 coroane din repartiție dela popor, cuartir în edificiul școlii, grădină și lemne după trebuință. Întregirea până la 1000 coroane se va cere dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și aștearnă rugărilor lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu în termenul deschis și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta dăstăritatea în cântările bisericești.

Hațeg, în 25 Septembrie v. 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 10961/1911 Bis.

(386) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna vacantă **Folt**, tractul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“ pe lângă emolumentele din coala B. despre întregirea ajutorului dela stat.

Petenții vor avea a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare cu prealabila înțelegere a protopresbiterului concernent în comună spre a face cunoștință cu poporul, respective a cânta și cuvânta în sf. biserică.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 20 Septembrie 1911.

Consistoriul arhidiecezan

Nr. 11327/1911 Bis.

(384) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa III-a **Techereu**, tractul Geoagiului, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român“ pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru ajutorul dela stat.

Petenții vor substerne suplicile concursuale, instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Geoagiului, și cu înțelegerea protopresbiterului, se vor prezenta la sfânta biserică spre a cânta și cuvânta.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 20 Septembrie 1911.

Consistoriul arhidiecezan.**Concurs.**

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Apoldul mic**, tractul protopresbiterat al Mercurei se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental 1000 cor. și anume 600 cor. dela biserică, iar 400 cor. ajutor dela stat. Relut de cuartir 60 cor. și relut de grădină 20 cor.

Cei cu cunoștință muzicale vor fi preferați.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Mercurei în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta dăstăritatea în cântare.

Apoldul mic, din ședința comitetului parohial ținută la 8 Septembrie 1911.

Ilie Beu
președinte.

Nicolae Fărcașiu
notariu.

Nr. 732/1911.

(382) 2—3

Văzut:

Avram S. Păcurariu
protopresb.

„Cassa de păstrare, Mercurea“

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală, cât și la filiala din Alba-Iulia cu 5%. Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese, iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală, cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replățiabilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, spriginește înființarea de însoțiri și tovarășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba Iulia s'a înactivat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vinului Nr. 1 (Alvinezi utca 1 szám) lângă firma Misselbacher.

(392) 1—2

Direcțiunea.**Picăturile de stomach ale lui Brády**

cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire

de aceea numite „Picături de stomach de Mariazell“, sunt probate în decurs de 30 ani și aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipație, durere de cap și stomach, greață, colică, insomnie, anemie și gălbănare etc. Se găsește în farmacii cu prețul — 90 bani și C. 1-60. 6 sticle cu C. 5 40, 3 sticle duple C. 4-80, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei“, Viena I. Fleischmarkt II. Depotit Nr. 5. — A fi cu atenție la marca de scutire cu Maica Dului de Mariazell, embalage roșie și subscriere ca aici pe clișeu. (4) 17—25

În Sibiu se află în depozit la: August Teutsch, Carl Morscher, Guido Fabritius.

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Câștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea
Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000	
anume:	Câșt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 505,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 301,000	" 10,000

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de trageri provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimit la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după trageri lista oficioasă de trageri.

Câștigurile se solvește prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

27 Octomvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteti-mi un los întreg à M. 6.— (K 7.—)
 „ „ de jum. à M. 3.— (K 3-50)
 un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(389) 2—16

Culegători-tipografi.

Pentru Tipografia arhidiecezană din Sibiu se caută 2—3 culegători români, cari să fie inițiați și în lucrări de axidență. Primirea se face momentan.

Nr. 509/1911

(381) 3—3

Concurs.

În protopopiatul Geoagiului sunt de ocupat următoarele posturi învățătoresci, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariție în „Telegraful Român“, în condițiile următoare:

I. În comuna **Mada**:

1. Salar 600 cor. dela biserică din repartiție, întregirea până la 1000 cor. și cvin-cvenalele se va cere dela stat.

2. Locuință în edificiul școlii.

3. Lemne de foc.

4. Grădină, eventual relut după înțeles.

Cel ales e obligat să instrueze copiii în cântările bisericești și să cânte cu ei în biserică. Dacă va ști forma cor de adulți va avea favor deosebit.

II. În comuna **Bozeș**:

1. Salar fundamental 300 cor. dela biserică din repartiție; la mai mult parohia nu se poate obliga. Întregirea până la 1000 cor. și cvin-cvenalele se va cere dela stat.

2. Locuință în edificiul școlii.

3. Lemne din pădurea foștilor iobagi, atâtea câte se vin pe fum.

4. Grădină pentru legumi lângă școală, eventual relut după înțeles.

Cel ales e obligat să instrueze și școala de repetiție; să instrueze copiii în cântările bisericești și să cânte cu ei în biserică.

Cei ce doresc să concureze sunt invitați să se prezinte în comunele respective, pentru a se face cunoscuți poporului.

Cererile de concurs, instruite conform regulamentului în vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protop. în termenul deschis.

Geoagi, (Algyogy), 13/26 Sept. 1911.

Oficiul protopresbiterat al tractului Geoagi, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioan Popovici
protop.

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Seliște, comitatul Sibiuului, unde primește comenzi, relativ la pictură bisericească, adică: **Iconostase, steaguri, epitaftii, icoane singuratice**, și întreaga biserică.

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

strada Valea

(383) 2—

Szelistye—Szebenmegye.

Nr. 757/1911 prot.

(387) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala populară gr.-or. română din **Ruja**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“, pe lângă următoarele emolumente:

1. Aruncul de 5% după darea de pă-mânt cor. 18.

2. din repartiție dela popor, cor. 582 întregirea de 400 cor. se va cere dela stat, pe baza documentelor celui ales;

3. cinci (5) stânjini lemne de foc din pădurea comunală — de făcut și de adus se va îngriji învățătorul;

4. cvartir în natură: o odaie lângă și o pivniță sub sala de învățământ. La mai mult ca atât comuna bisericească nu se obligă.

Învățătorul va avea să instrueze elevii și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători la sf. liturgie în biserică.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor împreună cu documentele de lipsă în termenul indicat subsemnatului și să se prezenteze în biserică în vre o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 21 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al Agnitei, în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean

protopop.

UN MILION coroane

cel mai mare câștig din lume!!...

Cel mai bun sistem de păstrare

împreună cu **celea mai extraordinare șanse de câștig** pentru sărac și bogat îl prezintă fără doar și poate **obligațiunile de câștig dela**

Banca Hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie, căci ambele au **celea mai multe trageri** anual, totodată **celea mai mari câștiguri din lume** și pe lângă toate acestea **fiecare loz trebuie să se tragă și să câștige** necondiționat. Deci **nici un risc**, nici o pierdere!!..

9 trageri anual!!..**Câștigurile principale:**

Cor. 1.000.000, 500.000, 400.000, 300.000, 2 de 200.000, 100.000, 2 de 75.000, și o mulțime de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 10.000, etc. etc.

Proximele trageri vor fi în

25 Octomvrie și 27 Decemvrie a. c.,

ieșind la sorți cu ocaziunea din urmă câștigul principal de

UN MILION.

Pentru a înlesni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de câștig le **vindem de prezent ambele** în grupă, — adică din fiecare câte o bucată, — pe **38 rate lunare consecutive à 10 coroane.**

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proximele trageri, iar achitând ratele regulat, va participa la **9 trageri** anual cu câștiguri de peste **3 1/2 milioane cor.**

Vindem aceste oblig. de câștig și **singuratice** și anume celea dela **Banca Hipotecară Ungară** pe **35 rate lunare à 6 cor.**, iar celea dela **Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie** pe **35 rate lunare à 5 cor.**

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi **evităm a 4-a rată gratuit!!..**

Grăbiți cu comanda, căci tragerile viitoare sunt la ușe! — **Nu lăsați ocaziunea să treacă!** Puneți mâna pe noroc!!..

Prospecte și explicări trimitem la dorința oricui gratis și franco.

Se caută agenți în provincie.

Cu deosebită stimă:

Ústredná Banca Účastinný Spolok,
Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(361) 5—7